

برکت قرض الحسنه

تالیف:

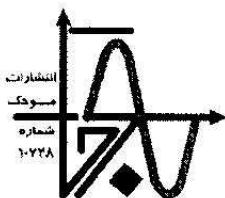
سید رضا راستی الحسینی

دانشجوی دکتری مدیریت مالی بین الملل، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کیش

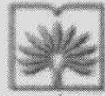
مدرس اسبق دانشگاه پیام نور و موسسه غیرانتفاعی فیض کاشانی

ویراستار:

سید رامین روح الامینی، علیرضا جعفری

انتشارات موجک

فصلنامه علمی و پژوهشی
فقه و حقوق اسلامی

سرشناسه: راستی‌الحسینی، سیدرضا، ۱۳۶۳ -

عنوان و نام پدیدآور: برکت قرض‌الحسنه/ تالیف سیدرضا راستی‌الحسینی؛ ویراستار رامین روح‌الامینی، علیرضا جعفری.

مشخصات نشر: تهران: موجک، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۶۹ ص.

شابک: ۳۵۰-۰۰-۹۹۴-۶۰۰-۹۷۸، ۵۰۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: قرض‌الحسنه

موضوع: Islamic loans*

موضوع: بانک قرض‌الحسنه مهر ایران

موضوع: قرض‌الحسنه -- احادیث

موضوع: Loans, Islamic -- Hadiths*

موضوع: قرض‌الحسنه -- جنبه‌های قرآنی

موضوع: Loans, Islamic -- Quranic teaching*

شناسه افزوده: روح‌الامینی، سیدرامین، ۱۳۶۱-، ویراستار

شناسه افزوده: جعفری، علیرضا، ۱۳۶۲-، ویراستار

رده‌بندی کنگره: BP۱۹۲

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۳۷۲

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۲۴۲۹۲

انتشارات موجک

واتساپ: ۰۹۳۶۳۰۳۱۲۵۸ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز پخش: ۰۲۶۳۲۷۰۵۳۱۸ - ۰۲۶۳۲۷۲۱۸۱۹ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳ - ۰۲۱۶۶۴۲۹۷۳۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir

عنوان: برکت قرض‌الحسنه

تالیف: سید رضا راستی‌الحسینی

ویراستار: سید رامین روح‌الامینی، علیرضا جعفری

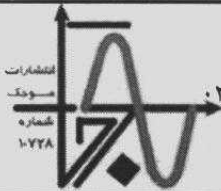
طراح جلد: میثم مشهدی محمدی

مشخصات ظاهری: ۶۹ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۰، تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۵۰۰۰۰۰ ریال، شابک: ۳۵۰-۰۰-۹۹۴-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات موجک محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق چاپ و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... را ندارد. متخلفین به موجب بند ۵ ماده قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

انتشارات
موجک
شماره
۱۰۷۲۸

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱	پیش‌گفتار.....
۳	فصل اول: مفهوم شناسی قرض الحسنه.....
۳	۱-۱ واژه شناسی.....
۴	۲-۱ اصطلاح شناسی.....
۴	۳-۱ رابطه قرض با دین.....
۵	۴-۱ تفاوت عقد قرض با دیگر عقود.....
۵	۱-۴-۱ تفاوت قرض با بیع.....
۵	۲-۴-۱ تفاوت قرض با شرکت.....
۵	۳-۴-۱ تفاوت قرض با ودیعه.....
۵	۴-۴-۱ تفاوت قرض با عاریه.....
۶	۵-۴-۱ تفاوت قرض با اجاره.....
۶	۶-۴-۱ تفاوت قرض با هبه.....
۶	۵-۱ قرض الحسنه در قرآن کریم.....
۷	۶-۱ قرض الحسنه در احادیث.....
۸	۷-۱ قرض الحسنه در سنت.....
۸	۸-۱ آثار و برکت قرض الحسنه.....

فصل دوم: جایگاه بانک قرض الحسنه مهر ایران در حوزه‌های (اقتصادی، اجتماعی،

فرهنگی، مسئولیت اجتماعی) ۹

۱-۲ قرض الحسنه ۹

۲-۲ نقطه نظرات مدیران ارشد بانک در حوزه قرض الحسنه ۱۰

۳-۲ نقش بانک قرض الحسنه مهر ایران در حوزه اقتصادی ۱۱

۱-۳-۲ حمایت از تولیدکنندگان داخلی و مصرف کنندگان کالا و خدمات ایرانی ۱۱

۲-۳-۲ ایجاد تعادل اقتصادی ۱۴

۳-۳-۲ کمک به ارتقاء شاخص‌های اقتصادی در مناطق محروم و کمتر توسعه یافته ۱۶

۴-۳-۲ اشتغال‌زایی، کارآفرینی و تحقق تولید، پشتیبانی و رفع موانع زدائی‌ها ۱۶

۵-۳-۲ حذف ربا ۱۸

۶-۳-۲ کاهش فقر در جامعه ۲۰

۷-۳-۲ کاهش هزینه‌های دولت ۲۰

۸-۳-۲ تقویت نظام اسلامی ۲۱

۹-۳-۲ تاثیر اثرگذاری بر توزیع درآمد ۲۱

۱۰-۳-۲ حمایت از بانوان سرپرست خانوار ۲۲

۱۱-۳-۲ مشارکت و هم افزایی برای حمایت از روستائیان ۲۳

۱۲-۳-۲ طرح‌های ملی دانش بنیان ۲۴

۱۳-۳-۲ حمایت از محیط زیست ۲۴

۱۴-۳-۲ حمایت از کسب و کارهای زود بازده (متوسط و خرد) و حمایت از مشاغل خانگی ۲۵

..... ۲۵

۱۵-۳-۲ حمایت از فرزندان ایران زمین ۲۶

۴-۲ نقش بانک قرض الحسنه مهر ایران در حوزه اجتماعی ۲۶

۱-۴-۲ بهبود معیشت و ایجاد رفاه اجتماعی ۲۶

۲-۴-۲ رشد مادی و معنوی انسان ۲۹

۳-۴-۲ افزایش محبت میان مردم ۳۰

- ۴-۴-۲ استحکام پیوندهای اجتماعی در قالب صندوق‌های قرض الحسنه خانوادگی ۳۰
- ۴-۴-۲ تقویت نیروهای دفاعی جامعه برای افزایش ضریب امنیت اجتماعی ۳۲
- ۴-۴-۲ تاثیر اثرگذاری روحی و روانی بر اجتماع ۳۳
- ۴-۴-۲ امنیت و کاهش آسیب‌های اجتماعی با توانمندسازی اقشار ضعیف و متوسط ۳۳
- ۴-۴-۲ حمایت از اشتغال زندانیان و خانواده‌های آنان ۳۵
- ۴-۴-۲ تقویت ازدواج جوانان و اجرای سیاست‌های کلی ازدیاد جمعیت با اجرای طرح‌های پیوند ۱ و ۲ مهر ایران ۳۵
- ۴-۴-۲ حمایت از دانش آموزان و دانشجویان به عنوان آینده سازان ۳۶
- ۴-۴-۲ نقش بانک قرض الحسنه مهر ایران در حوزه فرهنگی ۳۷
- ۴-۴-۲ نزدیکی دل‌ها در قالب هم افزایی برای تقویت جامعه خیرین ۳۷
- ۴-۴-۲ تقویت روحیه جوانمردی و ایثار در قالب حمایت از افراد نیازمند ۳۹
- ۴-۴-۲ تقویت حس نوع دوستی با احسان و نیکوکاری در میان آحاد جامعه ۳۹
- ۴-۴-۲ نقش بانک قرض الحسنه مهر ایران در زمینه مسئولیت اجتماعی ۴۱
- ۴-۴-۲ نتیجه‌گیری ۴۲

فصل سوم: عملکرد بانک قرض الحسنه مهر ایران در بستر قرض الحسنه ۴۵

- ۳-۱ مقدمه ۴۵
- ۳-۲ حساب‌های بانک قرض الحسنه مهر ایران ۴۷
- ۳-۲-۱ حساب قرض الحسنه پس انداز و جاری (حقیقی و حقوقی) ۴۷
- ۳-۳ زمینه‌های فعالیت بانک قرض الحسنه مهر ایران ۴۷
- ۳-۴ دستاوردهای داخلی (پایان سال ۱۳۹۹) ۴۸
- ۳-۵ دستاوردهای بین‌المللی ۴۹
- ۳-۶ مهمترین عملکرد بانک قرض الحسنه مهر ایران ۴۹
- ۳-۷ صورتهای مالی (حسابرسی شده) برای سال مالی منتهی به ۳۰ اسفند ۱۳۹۹ ۵۰
- ۳-۸ توسعه فناوری‌های نوین و ابزارهای الکترونیکی ۵۶

- ۵۶..... ۱-۸-۳ سامانه افتتاح حساب آنلاین
- ۵۶..... ۲-۸-۳ سامانه تسهیلات آنلاین
- ۵۷..... ۳-۸-۳ سامانه میعاد یا مدیریت یکپارچه عملیات اجرایی دیجیتال بانکی (بانکداری سبز)
- ۵۷..... ۴-۸-۳ احراز هویت آنلاین سجام
- ۵۷..... ۹-۳ سایر خدمات بانک قرض الحسنه مهر ایران

فصل چهارم: جایگاه قرض الحسنه در جوامع اسلامی..... ۵۹

- ۵۹..... ۱-۴ بانک میزان پاکستان
- ۵۹..... ۱-۱-۴ تامین منابع
- ۶۰..... ۲-۱-۴ تخصیص منابع
- ۶۱..... ۲-۴ بانک گرامین بنگلادش
- ۶۱..... ۱-۲-۴ دلایل انتخاب بانک
- ۶۲..... ۲-۲-۴ ساختار تسهیلاتی بانک
- ۶۳..... ۳-۲-۴ بیانیه شانزده تصمیم در خاورهای اعضای گرامین بانک
- ۶۴..... ۴-۲-۴ تامین منابع
- ۶۵..... ۵-۲-۴ تخصیص منابع
- ۶۶..... ۳-۴ بانک توسعه اسلامی
- ۶۶..... ۱-۳-۴ تجهیز و تخصیص منابع بانک توسعه اسلامی
- ۶۷..... ۴-۴ تفاوت‌های کلی بانکداری اسلامی در ایران و سایر کشورها

پیش‌گفتار

«قرض الحسنه» در نظام اخلاقی اسلام دارای جایگاهی بس والاست و آثار اقتصادی، فرهنگی، فردی، اجتماعی، دنیوی و اخروی فراوانی دارد. از این رو، در آموزه‌های دینی بر توجه انسان‌ها به نیازها و گرفتاری‌های یکدیگر و تلاش برای رفع آنها تأکید شده است.

قرض الحسنه، آدمی را از خودخواهی و خودبینی می‌رهاند و دریچه گسترده‌ای از دگرخواهی را به روی او می‌گشاید و به رشد فضیلت‌های اخلاقی همچون سخاوت و بخشش در نهاد وی یاری می‌رساند. با قرض دادن، زمینه‌های شکوفایی استعدادها و تکامل روحی انسان فراهم می‌شود. بر اساس منطق قرآن، انسان نیکوکار با کمک به دیگران، در اصل، ابتدا به خود کمک می‌کند، هر چند آثار مثبت این کار روحی بر قرض دهنده هم اثر می‌گذارد و احساس خوشایندی در وی نسبت به احسان‌کننده به وجود می‌آید. کوشش برای رفع مشکلات دیگران و کمک به مردم، روح بندگی را در وجود انسان تقویت می‌کند. سوره‌های مختلفی از قرآن از جمله مائده، حدید، بقره، مزمل و مانند آن، همگی درباره اهمیت قرض الحسنه و فضیلت آن سخن می‌گویند. به طور کلی، خداوند قرض الحسنه را در ردیف نماز و روزه آورده و آن را وسیله آمرزش گناهان دانسته است که نشان دیگری از اهمیت این سنت حسنه در اسلام است.

در روایات دینی نیز فراوان از اهمیت قرض الحسنه سخن به میان آمده است. رسول گرامی اسلام می‌فرماید: هر کسی به برادر مسلمانش قرض دهد و در طلب آن، با وی مدارا کند، بدان سبب، بدون حساب و عذاب، مانند برق جهنده و درخشان از روی صراط می‌گذرد.

یکی از مفاهیمی که در قرآن به طور ویژه به آن توجه شده، «قرض نیکو» یا همان «قرض الحسنه» است. درک بسیاری از مردم از مسئله قرض الحسنه، غیر از آن مفهومی است که در قرآن و سنت معرفی شده است.

قرض الحسنه مورد توجه قرآن و سنت، افزون بر برآورده کردن نیاز نیازمندان و حل گرفتاری‌های آنان، در تزکیه نفس، زدودن گناهان و تربیت نفسانی قرض دهندگان نیز بسیار مؤثر است. همچنین

از نظر مادی و معنوی، برکت‌های فراوان دنیوی و آخروی دارد که خداوند به قرض دهندگان عطا می‌کند.

تلقی مردم از این سنت حسنه این است که بیشترین سود در قرض الحسنه، متوجه قرض گیرنده است. ولی از نظر قرآن و احادیث، سفره قرض الحسنه بیش از اینکه برای قرض گیرندگان گسترده باشد، برای قرض دهندگان گسترده است؛ زیرا بیشترین بهره را آنان از این رهگذر به دست می‌آورند. هدف این کتاب، بررسی مفاهیم صحیح قرض الحسنه با تکیه بر آیات قرآنی و نیز احادیث معصومین (ع) و جایگاه بانک قرض الحسنه مهر ایران در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و مسئولیت اجتماعی و عملکرد این بانک در بستر قرض الحسنه و جایگاه قرض الحسنه در جوامع اسلامی می‌باشد.

سید رضا راستی الحسینی

تابستان ۱۴۰۰